

Bahagian Sekolah-Sekolah,
Kementerian Pelajaran Malaysia,
Tingkat 12-14, Bangunan Bank Pertanian,
Leboh Pasar Besar,
Kuala Lumpur

Telefon : 922066
Kawat : 'PELAJARAN'

KP. 8591-11 (32)

2hb. Februari 1985

Semua Pengarah Pelajaran Negeri,
Malaysia.

Y.B. Dato'/Tuan,

SURAT PEKELILING IKHTISAS BIL. 4/1985

**Penubuhan Jawatankuasa
SEKOLAH SEBAGAI INSTITUSI MASYARAKAT**

Perlembagaan PIBG memastikan bahawa hanya mereka yang mempunyai anak di sekolah yang boleh menganggotai PIBG. Cara ini boleh menyekat penyertaan masyarakat setempat dalam menyertai usaha-usaha untuk memajukan sekolah. Sekolah ialah suatu agen pembangunan masyarakat dan oleh itu perlu mendapat penyertaan dari masyarakat sekitar keseluruhannya, sama ada mereka mempunyai anak dalam sekolah mahupun tidak. Dalam usaha untuk mendapatkan masyarakat sekitar keseluruhannya itu, maka adalah dicadangkan bahawa PIBG sekolah sebagai satu daripada gerakerja menubuhkan satu jawatankuasa yang diberi nama "Jawatankuasa SEKOLAH SEBAGAI INSTITUSI MASYARAKAT". Jawatankuasa ini bolehlah dianggotai oleh ahli-ahli yang dipilih dari PIBG dan juga dari masyarakat umum, walaupun mereka bukan menjadi ahli PIBG.

2. Latarbelakang

- 2.1 Pembangunan sebuah sekolah sama ada berupa fizikal mahupun berupa akademik serta moral adalah tanggungan keseluruhan masyarakat. Oleh itu penyertaan mereka secara leluasa adalah diperlukan, pokoknya harus lahir satu hakikat bahawa sekolah adalah kepunyaan masyarakat dan masyarakat turut bersama memberi sumbangan untuk kepentingan sekolah.
- 2.2 Kebelakangan ini terdapat masalah-masalah seperti disiplin, dadah, ponteng, pelanggaran undang-undang sekolah dan sebagainya. Masalah-masalah seperti ini bukan berupa tanggungan sekolah semata-mata, tetapi masalah ini berupa tanggungjawab bersama sekolah dan masyarakat, dan kedua-dua pihak itu perlu berganding bahu untuk menyelesaikannya. Tujuan penubuhan jawatankuasa sekolah sebagai institusi masyarakat ini ialah untuk menggabungkan

tenaga masyarakat dengan sekolah dan mewujudkan kerjasama yang lebih erat antara keduanya.

3. Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat

3.1 Konsep

Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat membawa pengertian penglibatan masyarakat, guru dan pelajar dengan sepenuhnya dalam pembangunan dan kemajuan sesebuah sekolah. Masyarakat, guru dan pelajar perlu merasai bahawa sekolah itu kepunyaan mereka dan mereka perlulah bersama-sama bertanggungjawab terhadap kejayaan sekolah. Sekolah pula seharusnya mengamalkan sikap terbuka kepada masyarakat dan masyarakat menjadikan sekolah itu satu institusi yang penting dan menarik. Hubungan antara sekolah dengan masyarakat perlu erat dan berbentuk dua hala supaya dapat menimbulkan keadaan di mana masyarakat memajukan sekolah dan sekolah memajukan masyarakat.

3.2 Strategi

3.2.1 Untuk mencapai hasrat yang ternyata di atas perlu ada hubungan dua hala dalam bentuk penekanan peranan iaitu penglihatan masyarakat dengan sekolah dan peranan sekolah dengan masyarakat. Di samping itu mesti ada cara-cara yang boleh menarik minat masyarakat terhadap sekolah. Individu yang berpengaruh di dalam masyarakat setempat mesti dirapatkan dengan sekolah agar sokongan mereka dapat diperluaskan kepada masyarakat umum.

3.2.2 Kedudukan sekolah mesti diambilkira kerana persekitaran sesebuah sekolah itu berbeza. Oleh kerana persekitaran ini berbeza maka jenis penglibatan juga berbeza, misalnya masyarakat di bandar dan di luar bandar mungkin berbeza. Kemampuan dua golongan ini adalah berlainan dan dari itu cara pelaksanaan juga jika perlu harus dibezakan di antara masyarakat bandar, dan masyarakat luar bandar. Strategi bagi sekolah kerajaan dan sekolah bantuan kerajaan (mubaligh) serta sekolah yang dikawal oleh badan-badan tertentu adalah berlainan, namun demikian tujuan kita adalah untuk mendapatkan penglibatan dua hala antara sekolah dan masyarakat.

3.2.3 Sekolah memerlukan bantuan kewangan, material dan kepakaran untuk pembangunan dan kemajuan sekolah. Di samping itu sekolah memerlukan juga penglibatan ahli-ahli masyarakat dalam menjalankan sesuatu aktiviti di sekolah.

3.3 Pendekatan

3.3.1 PIRG hendaklah membentuk satu jawatankuasa yang menumpukan penglibatan bersama di antara masyarakat dan pihak sekolah. Jawa-

tankuasa ini dikenal sebagai Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat.

3.3.2 Kedudukan sekolah-sekolah dan masyarakat sekelilingnya perlu juga difikirkan, sama ada di bandar ataupun di luar bandar. Tiap-tiap kumpulan ini memerlukan pendekatan yang berbeza di antara satu sama lain.

3.3.3 Dalam keadaan tertentu ada kumpulan masyarakat yang hanya dapat memberi sumbangan kewangan atau material sahaja tanpa dapat melibatkan diri. Sebaliknya terdapat pula golongan masyarakat yang kurang mampu melibatkan diri secara material tetapi dapat menyumbangkan tenaga dalam pembangunan sekolah keseluruhannya. Oleh yang demikian, penglibatan bersama di antara sekolah dengan masyarakat adalah dicadangkan seperti berikut:—

- i) Melibatkan diri secara langsung.
- ii) Melibatkan diri secara memberi sumbangan material dan kepakaran.
- iii) Menjadikan sekolah sebagai satu pusat aktiviti kemasyarakatan dan agen perubahan.
- iv) Memikirkan cara-cara peninggian mutu pembelajaran.
- v) Mengadakan bantuan/khidmat sosial oleh sekolah kepada masyarakat.

3.3.4 Pelaksanaan aspek-aspek di atas haruslah tidak menjejaskan urusan profesional sekolah.

4. Sekolah Di Dalam Bandar

4.1 Walaupun sumbangan ibu bapa pelajar-pelajar dalam bandar dari segi material dan kewangan menggalakkan, namun penglibatan secara peribadi terhadap perkembangan dan kemajuan sekolah boleh dipertingkatkan lagi.

4.2 Berikut adalah contoh-contoh bagaimana sekolah di dalam bandar dapat menarik minat dan penglibatan masyarakat terhadap sekolah. Antara lain ialah:—

4.2.1 Penglibatan Ibu Bapa dan Mesyuarat

- i) Aktiviti Sukan (Olahraga dan Permainan)

Ibu bapa dan masyarakat digalakkan memainkan peranan yang aktif di dalam pengajaran aktiviti sukan.

ii) **Hari Penyampaian Hadiah/Hari Terbuka/Hari Guru/Majlis Keramaian**

Ibu bapa dan masyarakat digalakkan berusaha mengatur aktiviti ini dengan bantuan dan kerjasama pihak sekolah.

iii) **Sumbangan Material dan Tenaga Terhadap Bahan-bahan Pengajaran, Kemudahan Gerakerja Ko-Kurikulum dan Kebajikan Murid**

Mengalakkan ibu bapa dan masyarakat di semua sekolah menyumbangkan material dan tenaga untuk menolong menyediakan bahan-bahan pengajaran dan pembelajaran seperti buku-buku dan alat-alat perpustakaan, serta melengkapkan kemudahan gerakerja ko-kurikulum bagi kebajikan pelajar.

iv) **Kawalan Prestasi dan Disiplin Pelajaran**

- a) Meminta ibu bapa meneliti kerja anak-anak setiap masa.
- b) Memanggil ibu bapa kanak-kanak yang bermasalah dan juga ibu bapa kepada kanak-kanak yang baik prestasinya.

Dengan cara demikian sekolah akan dapat bersama masyarakat menerapkan amalan sopan-santun serta disiplin pelajar melalui tanggungjawab bersama dari pihak ibu bapa dan sekolah.

v) **Majlis Taklimat/Ceramah**

Mengadakan majlis taklimat/ceramah oleh Guru Besar mengenai pelaksanaan kurikulum, rancangan/aktiviti sekolah dan masalah-masalah sekolah jika perlu dan mendapatkan khidmat orang yang tahu mengenai usaha-usaha memajukan masyarakat.

4.2.2 **Penglibatan Agensi-Agensi Kerajaan dan Pihak Swasta**

- i) Mengadakan hubungan erat dengan ketua-ketua jabatan Kerajaan, orang-orang perseorangan dan syarikat-syarikat swasta.
- ii) Pihak swasta adalah digalakkan memberi kerjasama dan memberi bantuan dalam projek-projek sekolah seperti melengkapkan alat-alat perpustakaan, kemudahan ko-kurikulum dan lain-lain projek kebajikan murid.

4.2.3 Penglibatan Sekolah

- i) Sekolah bolehlah membenarkan ahli-ahli masyarakat menggunakan kemudahan-kemudahan yang terdapat di sekolah jika dipinta mengikut syarat-syarat yang ditetapkan oleh sekolah.
- ii) Sejauh mana yang sesuai sekolah haruslah memberi kerjasama kepada masyarakat dan swasta yang ingin memberi sumbangan tenaga dan material terhadap pembangunan sekolah.

5. Sekolah Di Luar Bandar

5.1 Persekitaran sekolah di luar bandar biasanya berbeza dengan persekitaran sekolah-sekolah di bandar. Masyarakat di luar bandar kebanyakannya terdiri dari satu golongan, iaitu petani, nelayan, penoreh getah dan sebagainya. Dalam hal ini penglibatan ibu bapa terhadap sekolah selalunya lebih bercorak kepada penglibatan diri. Oleh kerana kesibukan tugas, penyertaan tidak begitu meluas. Walaupun ada penyertaan, tetapi penglibatan adalah kurang. Sekolah juga haruslah dijadikan pusat-pusat sebagai pembimbing masyarakat bukan sahaja di dalam mencorakkan pelajaran pelajar-pelajar pada masa depan bahkan juga menolong mengatasi masalah-masalah masyarakat yang timbul dari semasa ke semasa.

5.2 Untuk sekolah-sekolah di luar bandar, saranan-saranan yang dikemukakan untuk sekolah-sekolah dalam bandar bolehlah digunakan jika terdapat kesesuaian dengan keadaan setempat. Selain dari itu ada beberapa kegiatan lain yang boleh dijalankan di sekolah di luar bandar. Kegiatan itu adalah seperti:—

5.2.1 Penglibatan Guru Besar, Guru-Guru dan Pelajar Dalam Kegiatan-Kegiatan Anjuran Masyarakat

Guru Besar, guru-guru dan pelajar-pelajar hendaklah mendampingi masyarakat dengan lebih rapat lagi melalui penglibatan diri dalam kegiatan-kegiatan sosial yang dianjurkan oleh ahli-ahli masyarakat setempat seperti bergotong-royong, menghadiri kenduri-kendara, menghadiri kematian dan aktiviti-aktiviti lain yang melibatkan masyarakat.

5.2.2 Taklimat/Ceramah dan Kursus/Kelas Mengenai Sesuatu Bidang Kepakaran Tertentu Untuk Masyarakat

Sekolah perlu menganjurkan taklimat atau ceramah yang dapat memberikan pengetahuan serta penerangan kepada masyarakat mengenai cara-cara mendapatkan pelajaran, mengenai kebersihan, peluang-peluang pekerjaan dan mengenai bantuan pelajaran. Di mana-mana ada kesempatan sekolah haruslah menganjurkan kursus/kelas yang

dapat membantu masyarakat di dalam sesuatu bidang ekonomi yang dapat menolong menjayakan cara hidup masyarakat itu. Kelas-kelas yang boleh difikirkan ialah seperti: kelas-kelas jahitan, anyaman, pertanian moden, masakan dan sebagainya.

5.2.3 Membawa Kepakaran Masyarakat Kepada Pelajar-Pelajar Semasa Gerakerja Ko-Kurikulum

Di samping itu masyarakat pula boleh membuat sumbangannya terhadap kemajuan murid-murid di sekolah. Masyarakat mempunyai keistimewaan dan ada kemahiran tersendiri. Kemahiran yang dimaksudkan itu meliputi kemahiran-kemahiran seperti membetulkan jaring, bagi kaum nelayan, dalam membaja, bagi bidang pertanian dan juga kemahiran-kemahiran manipulatif dan teknikal seperti memperbaiki radio dan televisyen. Segala kemahiran ini boleh diajarkan kepada murid. Guru Besar hendaklah mengaturkan pengajaran kemahiran ini. Penyebaran kepakaran ini boleh dilakukan melalui aktiviti-aktiviti ko-kurikulum sekolah. (Ini sejajar dengan konsep deschooling). Walaupun begitu pihak sekolah hendaklah berpandukan kepada 'Schools General Regulations 1951'.

5.2.4 Gotong-Royong Untuk Membaiki Kemudahan/Bangunan Sekolah

Di samping menyumbangkan bantuan kewangan/material terhadap pembangunan sekolah masyarakat luar bandar juga boleh menyumbangkan tenaga mereka dalam sesuatu projek gotong-royong yang dikendalikan oleh sekolah. Masyarakat boleh membantu untuk pembangunan sekolah, seperti membaiki bilik darjah, membaiki kerusi murid, mengindahkan sekolah, meratakan padang dan sebagainya.

6. Garis Panduan Pelaksanaan

6.1 Di bawah ini adalah garis panduan untuk pelaksanaan:

6.1.1 Menubuhkan Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat

Satu Jawatankuasa 'SEKOLAH SEBAGAI INSTITUSI MASYARAKAT' hendaklah ditubuhkan di sekolah.

6.1.2 Tujuan Penubuhan Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat

Tujuan Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat adalah untuk:

1. melahirkan perhubungan dua hala yang erat, harmonis dan rasa tanggungjawab bersama di antara sekolah dengan masyarakat.

2. melahirkan kesedaran bahawa sekolah adalah untuk masyarakat.
3. melahirkan penyertaan bersama masyarakat dengan sekolah.
4. melahirkan hasil akademik yang berkesan sesuai dengan sifat sekolah sebagai agen perubahan.
5. melahirkan taraf mutu pelajaran dan pembelajaran yang tinggi.
6. mewujudkan 'commitment' masyarakat, persefahaman dan keutamaan perundingan.
7. meninggikan mutu disiplin murid-murid.

6.1.3 Keanggotaan Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat

Jawatankuasa Sekolah Sebagai Institusi Masyarakat ini hendaklah dianggotai oleh PIBG dan:

- i) Wakil komuniti.
- ii) Wakil Murid Tua.
- iii) Wakil dari institusi sosial seperti Persatuan Belia, Jawatankuasa Kemajuan Kampung.
- iv) Persatuan-persatuan kebajikan.
- v) Orang-orang perseorangan yang berpengaruh serta mempunyai satu-satu bidang kepakaran.
- vi) Ahli-ahli dermawan.
- vii) Ahli-ahli perniagaan.
- viii) Guru Besar (sebagai Ex-Officio)

Pemilihan Pengerusi terserah kepada ahli-ahli Jawatankuasa tersebut. Bilangan Jawatankuasa tambahan bolehlah dicimbangkan mengikut kesesuaian.

7. Am

7.1 Senarai Aktiviti

Sekolah perlu mensenaraikan aktiviti-aktiviti yang dijalankan dengan melibatkan masyarakat dengan menentukan keutamaan aktiviti-aktiviti tersebut.

7.2 Rekod Prestasi Kegiatan

Sekolah perlu menyimpan rekod prestasi segala kegiatan yang dijalankan untuk dikaji dan dinilai semula dan sebagai maklumbalas untuk aktiviti yang akan datang, supaya kelemahan dapat diatasi pada aktiviti-aktiviti yang akan datang.

7.3 Peringatan

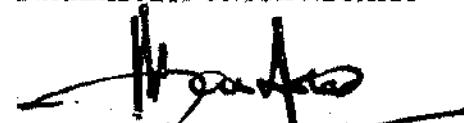
7.3.1 Penglibatan masyarakat terhadap sekolah harus tidak menyentuh dasar pelajaran serta pentadbiran kurikulum sekolah.

7.3.2 Segala aktiviti yang melibatkan penggunaan sekolah hendaklah mendapat persetujuan Guru Besar terlebih dahulu sebagai ketua pentadbir sekolah. Guru Besar hendaklah menggunakan budibicara supaya tidak menimbulkan masalah kemudian.

8. Sila maklumkan kandungan surat pekeliling ini kepada semua sekolah di negeri Y.B. Datuk/tuan untuk dikuatkuasakan dengan serta merta. Pengarah Pelajaran Negeri hendaklah memanggil Guru Besar dan menghuraikan perkara ini.

Sekian.

'BERKHIDMAT UNTUK NEGARA'

(DATO' ABDUL RAHMAN BIN HJ. ARSHAD)
Timbalan Ketua Pengarah Pelajaran I,
Kementerian Pelajaran,
Malaysia.

- s.k.
1. Setiausaha Sulit Kanan kepada Y.B. Menteri Pelajaran Malaysia.
 2. Setiausaha Sulit Kanan kepada Timbalan Menteri Pelajaran I.
 3. Setiausaha Sulit Kanan kepada Timbalan Menteri Pelajaran II.
 4. Ketua Setiausaha, Kementerian Pelajaran.
 5. Ketua Pengarah Pelajaran, Kementerian Pelajaran.
 6. Timbalan Ketua Setiausaha I, Kementerian Pelajaran.
 7. Timbalan Ketua Pengarah Pelajaran I, Kementerian Pelajaran.
 8. Timbalan Ketua Pengarah Pelajaran II, Kementerian Pelajaran.
 9. Timbalan Ketua Setiausaha II, Kementerian Pelajaran.
 10. Ketua-Ketua Bahagian, Kementerian Pelajaran.
 11. Ketua Jemaah Nazir Sekolah Persekutuan, Kementerian Pelajaran.
 12. Pegawai Khas kepada Y.B. Menteri Pelajaran.
 13. Ketua Unit Hai Ehwai Awam, Kementerian Pelajaran.